

VIII.

Дѣлчо завѣрши втори и трети класъ. Той не знаеше почивка. Дене и ноще се трудѣше, учеше, помагаше на своите братчета и братовчеди ученици и бѣше винаги прѣвъ ученикъ въ училището.

Чичовцитѣ му се зарадваха, че нѣма вече да учи, а ще работи.

Зарадва се и майка му. Стига сѫ говорили въ задругата, че само тѣ работятъ. И Дѣлчо започна да работи, да помога кѫдете имаше нужда: при косачитѣ, при орачитѣ, при жетваритѣ. Но всички забелязаха, че това лѣто Дѣлчо не е веселъ, не е разговорливъ, както по-рано. Ходѣше той умисленъ, съ наведена глава.

Майка му започна да се тревожи. Единъ день тя го запита:

— Какво има, синко? Що ти тежи на сърдцето?

— Искамъ да уча още, майко, — отвѣрна Дѣлчо. — Искамъ учитель да стана... Въ окръжния градъ има такова училище... Тамъ искамъ да уча.

— Ахъ, синко, стига обучение! Кой ще работи имота ни? Нѣ, всичко тръгна наопаки следъ смъртъта на татко ти.

— Виждамъ, майко, виждамъ, зле върви задругата вече... Оставили сѫ всичко на слугитѣ. Чично Вельо скита по пазари, по събори, по сватби и веселби и за нищо не се грижи... Не мога да гледамъ това! Ще ида да уча, — говорѣше Дѣлчо.

— Не, синко!... Никѫде нѣма да ходишъ! — прекъсна го майка му. — Кой ще ти дава пари за обучение? На кого се надѣвашъ?

— Ще работя тамъ и ще уча, — отсъче Дѣлчо.